

Van: [redacted]@van-nieuwpoort.com>

Verzonden: 15-09-2026 11:02

Aan: [redacted]@ gelderland.nl>

CC: [redacted] Molengroen <[redacted]@molengroen.nl>

Onderwerp: RE: Aanvraag verlenging/wijzigen flora en fauna ontheffing Bijlandse Waard

U ontvangt niet vaak e-mail van [redacted]@van-nieuwpoort.com. [Ontdek waarom dit belangrijk is](#)

Geachte [redacted]

Bijgaand stuur ik u de volgende verslagen van recente ecologische opnamen in het gebied. Deze hangen voornamelijk samen met op dat moment voorziene werkzaamheden:

- Veldinspectie september 2025 (t.b.v. voorgenomen afdekverwijdering)
- Veldinspectie april 2026 (actualisatie op inspectie september 2025 wegens vertraagde uitvoering werkzaamheden)
- Veldinspectie t.b.v. verwijderen wilgenbos 2026 (deze werkzaamheden lopen nog; ook de monitoring en ecologische begeleiding lopen daarin mee)

Ik zal deze documenten ook aan de aanvraag in het Omgevingsloket toevoegen.

Aanvullend loopt op dit moment ook nog onderzoek naar het gebied van de bedding en de noordoever van de Oude Waal. Zodra hierover de rapportage beschikbaar is, stuur ik u deze toe.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Manager Gebiedsontwikkeling

+31 (0)6 [redacted]

+31 (0)182 [redacted]

Wassenaarweg 40
6843 NW Arnhem

[redacted]@van-nieuwpoort.com
van-nieuwpoort.com

Van: [redacted] <[redacted]@ gelderland.nl>

Verzonden: woensdag 19 augustus 2026 09:47

Aan: [redacted] <[redacted]@van-nieuwpoort.com>

Onderwerp: Aanvraag verlenging/wijzigen flora en fauna ontheffing Bijlandse Waard

Beste [REDACTED],

U heeft op 12 augustus een aanvraag ingediend voor het verlengen en deels wijzigen van de ontheffing voor de Bijlandse Waard. In de aangeleverde stukken komt naar voren dat er monitoring heeft plaatsgevonden naar de aanwezige beschermde soorten. Graag ontvang ik de resultaten van deze monitoring voor de verdere toetsing van uw aanvraag.

Alvast hartelijk dank voor de reactie.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Vergunningverlener Omgevingswet Flora en Fauna

T 06 [REDACTED] | [REDACTED]@[gelderland.nl](mailto:[REDACTED]@ gelderland.nl) | www.gelderland.nl

werkdagen: maandag | dinsdag | woensdag | donderdag | vrijdag (om de week)

 provincie
Gelderland

1. Inleiding

Van Nieuwpoort Bouwgrondstoffen en Steenfabriek Vandersanden in Tolkamer zijn gestart met de herinrichting van de Bijlandse Waard. Deze uiterwaard is gelegen in Tolkamer en door klei- en zandwinning zal de waterdoorstroming bij hoge rivierstanden worden verbeterd. Een deel van de bovenlaag van het terrein is reeds verwijderd, in het najaar van 2025 zal er naar verwachting weer een deel van de bovengrond worden afgevoerd.

Tijdens de uitvoering van deze werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met beschermde soorten in het kader van de Omgevingswet (OW) en de zorgplicht. Voor de ontgrondingswerkzaamheden is een werkprotocol opgesteld, waarin te treffen maatregelen zijn opgenomen. Onderdeel van het werkprotocol is het uitvoeren van periodieke veldcontroles. Van Nieuwpoort heeft Van der Molen Groenconsult gevraagd voorafgaand aan de komende graafwerkzaamheden een veldcontrole uit te voeren. In deze notitie wordt deze veldinspectie beschreven.

2. Terreininspectie

De terreininspectie is uitgevoerd op woensdagmiddag 17 september 2022. Het was geheel bewolkt, af en toe miezerde het iets, er stond een licht briesje (Bft 2) bij een temperatuur van 22°C. Het af te graven terrein is in bijlage 1 opgenomen. Dit terrein is lopend geïnventariseerd, het was voor een deel i.v.m. grondonderzoek recent geklepeld.

3. Resultaten

Tijdens het veldonderzoek is een kleine watersalamander en enkele juveniele en volwassen groene kikkers aangetroffen. Op twee plekken kort bij elkaar zijn uitwerpselen van Europese otter waargenomen. Op een maïsakker grenzend aan een waterpartij zijn op drie plekken sleepsporen van bever gezien. Afgeknaagde maïsstengels zijn hier vanaf de akker het water mee in gesleept. De in 2022 aangetroffen dassenburcht lijkt niet intensief gebruikt op dit moment. In een oever in het af te graven gebied is een oude rustplek van bever aangetroffen. Deze lijkt reeds lang niet meer in gebruik. Een bewoonde beverburcht is niet waargenomen in het te ontgraven gebied.

4. Consequenties Natuurwetgeving

Kleine watersalamander is een niet beschermde soort die valt onder de provinciale vrijstelling van provincie Gelderland. In het kader van de specifieke zorgplicht zoals opgenomen in de Omgevingswet is het nodig zorgvuldig om te gaan met deze soort. In praktische zin is het niet mogelijk om bij het afgraven van de bovengrond daadwerkelijk rekening te houden met deze soort.

Voor *groene* - / *poelkikker* is in het kader van de herinrichting van de Bijlandse Waard een ontheffing door provincie Gelderland afgegeven. In het bijbehorende ecologisch werkprotocol is voorzien dat een nieuwe voortplantingspoel voor de soort wordt aangelegd, dat is enige jaren geleden geschied. Wegvangen en verplaatsen van poelkikker zijn niet meer opgenomen in de verlengde ontheffing van de Wet [REDACTED]

Er zijn geen vaste verblijfplaatsen van *otter* en *bever* aangetroffen. De uitwerpselen van otter en de sleepsporen van bever duiden erop dat het af te graven terrein fungeert als foerageergebied voor beide soorten. Voor bever is in het kader van de herinrichting van de Bijlandse Waard een ontheffing door provincie Gelderland afgegeven. Afgraven van de bovenlaag heeft geen negatieve effecten voor otter.

De *dassenburcht* blijft behouden, daardoor blijft de vaste rust- en verblijfplaats behouden en vindt geen aantasting (vernietiging) plaats. In 2022 is reeds geconcludeerd dat ruim voldoende optimaal leefgebied behouden blijft (Waardenburg, 2022). De gunstige staat van instandhouding van de lokale dassenpopulatie wordt niet aangetast door de herinrichting van de Bijlandse Waard. Bij verstoring van dieren tijdens de werkzaamheden dienen die in het kader van de zorgplicht de gelegenheid te krijgen te vluchten naar een nieuwe [REDACTED]. Dit kan door de werkzaamheden rustig op te starten en in één richting uit te voeren, richting te behouden terrein.

Literatuur en bronnen

Bureau Waardenburg, 2022. Beschermde flora en fauna Bijlandse Waard 2022, Tolkamer.

Bijlage 1: Te ontgraven terrein

Locatie af te graven bovengrond binnen zwarte stippellijn

Bijlage 2: Foto's terrein

Kleine watersalamander

Uitwerpselen otter

Sleepspoor bever

Niet intensief gebruikte pijp dassenburcht

K3

Wanraaij 2 • 6673 DN Andelst
Postbus 200 • 6660 AE Elst (Gld.)
T 024 348 88 00 • info@k3.nl
www.k3.nl

UW REFERENTIE -
ONS KENMERK -
BEHANDELD DOOR [REDACTED] (K3)
DATUM 8 april 2026
BETREFT Ecologische inspectie Bijlandse Waard

Inleiding

In de Bijlandse Waard werkt Van Nieuwpoort door middel van tijdelijke klei- en zandwinning aan de inrichting van nieuwe (rivier)natuur en het vergroten van de hoogwaterveiligheid. Een deel van de bouwvoor van het terrein is reeds verwijderd. Delgromij wil onder de vergunningen van - en namens - Van Nieuwpoort de resterende bouwvoor in de Bijlandse Waard afgraven en afvoeren. Deze vrijkomende bovengrond is bestemd voor de herinrichting van het tasveld van het nabijgelegen steenfabrieksterrein van Vandersanden.

Voorafgaand aan de herstart van de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met beschermde soorten in het kader van de Omgevingswet (Ow) en de (specifieke) zorgplicht. Voor de ontgrondingswerkzaamheden is een ecologisch werkprotocol¹ opgesteld, waarin te treffen (voorzorgs)maatregelen zijn opgenomen. Onderdeel van het werkprotocol is het uitvoeren van periodieke ecologische inspecties. Delgromij heeft [REDACTED] van K3 gevraagd om voorafgaand aan de herstart van de graafwerkzaamheden een ecologische inspectie uit te voeren. In deze notitie worden de resultaten hiervan beschreven.

Terreininspectie

De ecologische inspectie is op donderdag 2 april 2026 door [REDACTED] (K3) uitgevoerd. Het was droog en bewolkt, met een matige wind bij een temperatuur van 11°C. Het af te graven terrein en de beoogde rijroute zijn al lopend geïnspecteerd (zie Figuur 1). De vegetatie in het af te graven gebied is recent gemaaid/geklepeld (zie Figuur 2).

¹ Buizer, J.D. & J.W. Röell, 2018. Herinrichting Bijlandse Waard. Werkprotocol conform de Wet [REDACTED] Bureau Waardenburg Rapportnr. 18-188. Bureau Waardenburg, Culemborg.

Figuur 1. Het geïnspecteerde terrein is met een witte stippellijn aangegeven. Achtergrond: luchtfoto van 1 april 2026 (bron: satellietdataportaal.com).

Figuur 2. De vegetatie is recent voorafgaand aan de graafwerkzaamheden gemaaid/geklepeld.

Beoogde werkzaamheden 2026

Delgromij wil op korte termijn de resterende bouwvoor in het gebied afgraven. Een deel van de bovengrond is eerder al afgegraven. Figuur 2 laat de aangegraven (links) en de niet aangegraven terreindelen goed zien. De bouwvoor wordt in zuidelijke richting via het bestaande pad afgevoerd naar het steenfabrieksterrein De Bylandt (Vandersanden). Dit betreft de voorbereidende fase op de [REDACTED]

Bevindingen ecologische inspectie

Broedvogels

Tijdens het veldbezoek zijn meerdere territoriale zangvogels in de omliggende struwelen en oobossen waargenomen. Het gaat hierbij om onder meer om tjiftjaf, fitis, zwartkop, matkop, cetti's zanger. De eventuele territoria van deze vogelsoorten liggen buiten de invloedssfeer van de beoogde werkzaamheden.

Verder zijn op grotere afstand van de werkzaamheden nesten van respectievelijk knobbelzwaan (>80 m) en aalscholvers (>200 m) aangetroffen. Een grove schatting resulteerde in ruwweg 40 bezette aalscholvernesten. Door de grote afstand ten opzichte van de nesten zijn negatieve effecten als gevolg van de beoogde werkzaamheden op voorhand uitgesloten.

Het af te graven terrein is al lopend geïnspecteerd op de aanwezigheid van groundbroeders. Op de reeds verlaagde terreindelen (zandig/grindig) waren 4 kleine plevieren aanwezig. De vogels waren nog niet territoriaal en er zijn geen nesten aangetroffen. Het is wel de verwachting dat deze soort van pionierssituaties zich in het gebied gaat vestigen als broedvogel. Verder waren in het gebied een foeragerende grutto en tureluur aanwezig. Van deze soorten is het niet waarschijnlijk dat ze in het gebied gaan broeden.

Amfibieën

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën aangetroffen. De ondiepe wateren die mede zijn ontstaan door eerdere graafwerkzaamheden zijn potentieel wel geschikt als voortplantingswateren voor met name algemene amfibieën (kleine watersalamander, groene kikker, bruine kikker en gewone pad). Door een gebrek aan (oever)begroeiing zijn deze wateren niet geschikt voor de strikt beschermde poelkikker², waarvan op het voorkomen in de omgeving op basis van eerder onderzoek bekend is³.

Zoogdieren

Op meerdere plekken rondom het beoogde ontgraafgebied zijn sleepsporen/wissels van bevers aanwezig. Een verblijfplaats (burcht) is op meer dan 20 meter van de beoogde rijrouten (rijplaten op het maaiveld) aanwezig. De rijplaten vormen geen belemmering voor bevers.

² BIJ12, 2017. Kennisdocument Poelkikker *Rana lessonae*. Versie 1.0.

³ Wansink, D.E.H., Smit, G.F.J. & D. de Vos, 2017. Effecten op beschermde soorten. Bijlandse Waard. Actualisatie natuurtoets. Bureau Waardenburg Rapportnr. 16-120. Bureau Waardenburg, Culemborg.

Van der Molen, H., 2025. Herinrichting Bijlandse Waard. Inspectie ecologie. Van der Molen Groenculst, Lobith.

In het ontgraafgebied is geen houtige structuren aanwezig waarlangs kleine marterachtigen zich kunnen bewegen. Het gebied is daarmee marginaal geschikt voor deze soortgroep. Noemenswaardige negatieve effecten als gevolg van de werkzaamheden op het eventuele leefgebied van kleine marterachtigen worden niet verwacht.

Bij een eerder veldbezoek (Van der Molen, 2025) is geconstateerd dat er een dassenburcht in de omgeving van de activiteiten aanwezig is. Deze dassenburcht is niet bezocht, omdat destijds al werd geconcludeerd dat zowel de burcht als voldoende alternatief foerageergebied behouden blijft. De aanwezigheid van verse sporen wijst erop dat dassen de omgeving van het projectgebied nog steeds gebruiken.

Advies

Geadviseerd wordt om bij de werkzaamheden de volgende voorzorgsmaatregelen te treffen:

- Voorkomen dat de reeds verlaagde terreindelen (zandig/grindig en ondiep water) worden bereiden door materieel. Deze terreinen kunnen eventueel met een lint worden afgezet.
- Voorkom nieuwvestiging van broedvogels door het werkgebied frequent te belopen, te berijden of te bewerken. De graafwerkzaamheden worden bij voorkeur zoveel mogelijk in één werkgang en in één richting uitgevoerd, zodat de aanwezige dieren kunnen vluchten.
- Indien er toch broedvogels gaan nestelen: stel de ecooloog op de hoogte, markeer het nest en voer geen werkzaamheden uit binnen 20 meter van het gemarkeerde nest, tot de ecooloog heeft vastgesteld dat er niet meer gebroed wordt.
- Voorkom dat gedurende het broedseizoen steilranden ontstaan of aanwezig zijn binnen het werkgebied. Hellingen afvlakken tot een hellingshoek van maximaal 1:3.
- Voorkom dat sleepsporen/wissels van bevers worden geblokkeerd door grondopslag of materieel (zie Figuur 3).
- Zorg ervoor dat de rijplaten op een vlakke ondergrond worden gelegd, zodat amfibieën er niet onder kunnen kruipen met kans op doding (zie Figuur 4)
- Situeer de rijroute bij voorkeur aan de zuidzijde van het activiteitengebied op zo groot mogelijk afstand van (houtige)

Reikwijdte

De ecologische inspectie is uitgevoerd met het oog op het herstarten van de werkzaamheden. Gedurende het broedseizoen kan de situatie met eventuele vestiging van broedvogels snel veranderen. De houdbaarheid van deze ecologische inspectie is dan ook beperkt.

Figuur 3. In de omgeving van het activiteitengebied zijn meerdere sleepsporen/wissel van bevers aangetroffen.

Figuur 4. De beoogde rijroute moet worden vlak gemaakt alvorens rijplaten kunnen worden gelegd.

1. Inleiding

Van Nieuwpoort Bouwgrondstoffen en Steenfabriek Vandersanden in Tolkamer zijn gestart met de herinrichting van de Bijlandse Waard. Deze uiterwaard is gelegen in Tolkamer, gemeente Zevenaar. Door klei- en zandwinning zal de hoogwaterveiligheid worden verbeterd.

Voor de ontgrondingswerkzaamheden is een werkprotocol opgesteld, waarin te treffen maatregelen zijn opgenomen. Onderdeel van het werkprotocol is het uitvoeren van periodieke veldcontroles. Medio augustus 2026 is gestart met het verwijderen van wilgenbos in en langs oude kleiputten in deze uiterwaard. Van Nieuwpoort heeft Van der Molen Groenconsult verzocht voorafgaand aan deze werkzaamheden veldinspecties naar beschermde soorten uit te voeren. In deze notitie worden de resultaten (tot nu toe) van deze veldinspecties beschreven.

2. Terreininspecties

Het terrein is de afgelopen maanden zeer regelmatig geïnspecteerd. In juli tweemaal: op 2 en 31 juli. In augustus vijf keer: op 6, 11, 14, 17 en 21 augustus. In september tot nu toe drie maal: op 2, 10 en 11 september.

3. Resultaten

Aalscholver

Tijdens het veldbezoek van 31 juli is een aalscholverkolonie van ca. 45 nesten aangetroffen, zie de foto's in bijlage 1 en het kaartje in bijlage 2. In sommige bomen waren meerdere nesten aanwezig. Veel nesten waren bezet, een aantal nesten was verlaten, oud en verwaaid/in slechte staat of viel bijna uit de boom. In één boom waren drie nesten met jonge aalscholvers aanwezig en één nest met een broedende aalscholver. Op 6 augustus bleken de eieren in dit nest uitgekomen: er zaten twee jonge aalscholvers op het nest.

Vanaf 18 augustus zijn vrijwel alle nesten in de kolonie verlaten, op 10 september vliegen nog twee vogels op uit de kolonie.

In tegenstelling tot de kolonie-bomen zijn in de 'broedboom' tot nu toe nog steeds jonge en volwassen aalscholvers aanwezig. Soms met tien exemplaren tegelijk, meestal zijn acht vogels in de boom aanwezig. Op 10 september blijkt het voormalige broed-nest verdwenen, de jonge aalscholvers en de ouderdieren zitten op (grotendeels) kale takken in de boom. In bijlage 1 zijn meerdere foto's van de aalscholverkolonie en de 'broedboom' opgenomen.

Bever

Op 31 juli zijn in de oever van de uiterwaard tegen de zomerkade van de Bijlandse Plas aan ca. tien beverholen aangetroffen, zie het kaartje in bijlage 2. Door de lage waterstand zijn deze holen zeer goed zichtbaar. Ook zijn knaag- en sleepsporen, beverkanaaltjes en uittredeplaatsen aangetroffen. Op 11 augustus is deze oever en zijn de aanwezige holen nader geïnspecteerd. Vrijwel alle holen bleken niet in gebruik. Slechts bij twee holen kon niet worden vastgesteld of ze wel of niet in gebruik zijn. Bij de niet in gebruik zijnde holen was begroeiing van haagwinde voor de ingang van het hol aanwezig of lag er blad voor de ingang van het hol. Ook bleek dat er wel degelijk bevers actief zijn in het terrein, de hierboven

genoemde knaag- en sleepsporen en recent aangebrachte modder op de oever van de beverkanalen wijst daarop. Daarom zijn op 14 augustus twee wildcamera's geplaatst bij de twee beverholen, waarvan niet met zekerheid kon worden vastgesteld of ze in gebruik zijn. De camera's zijn op 10 september op een andere plek geplaatst. Tot nu toe zijn er geen opnames waarop bevers te zien zijn die gebruik maken van een hol. Wel is een voorbij zwemmende bever te zien, een rat, een steenmarter en een vos, zie de foto's in bijlage 1.

Bijlage 1: Foto's terrein

Kolonieboom met meerdere nesten aalscholver

Broedboom met broedende aalscholver (binnen rood kader), jonge en volwassen vogels

Broedboom met jonge en volwassen aalscholvers

Broedboom met jonge en volwassen vogels, nest verdwenen / uit boom gewaaid (zie rood kader)

Twée beverholen in oever nabij zomerkade, binnen rood kader. Ook beverkanaal.

Uittredeplek bever

Vreterij bever

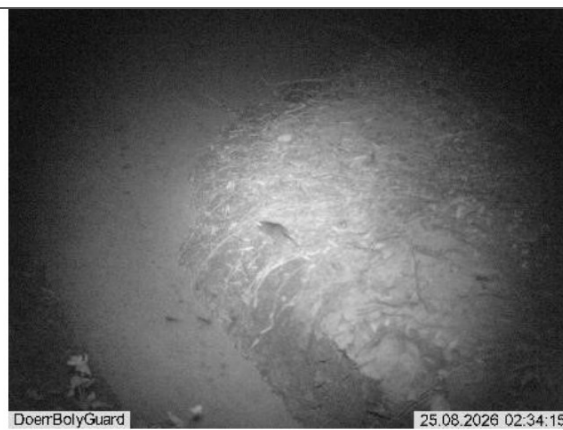

Verse modder uit beverkanaal op oever (binnen rood kader)

DoerrBolyGuard
Voorbij zwemmende bever

07.09.2026 01:05:59

DoerrBolyGuard
Rat

25.08.2026 02:34:15

DoerrBolyGuard
Steenmarter

27.08.2026 02:05:57

DoerrBolyGuard
Vos

06.09.2026 04:30:55

Bijlage 2: Kaartje resultaten monitoring

Kolonie aalscholver (binnen rode kaders), broedboom (binnen geel kader) en oever met beverholen (oranje lijn)